

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia’s, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vereenvoudigen. Daarom kan het gebeuren dat de tekst in dit transcript niet altijd even vlot leest of dat bepaalde teksten vreemd klinken. Ook kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Slavernij en de Bijbel

Het onderwerp slavernij brengt vaak meteen beelden in gedachten van mensen in ketenen, zwepen en wrede omstandigheden. In gedachten gaan we vaak terug naar de verhalen van de slavenhandel in de Verenigde Staten of naar films waarin een persoonlijke visie op Bijbelse slavernij wordt gegeven. Bij dit soort slavernij, werden mensen gevangengenomen en gedwongen tot slavernij.

Het is moeilijk om dat beeld van slavernij uit ons hoofd te krijgen. Maar als we proberen om Bijbelse slavernij goed te begrijpen, moeten we onder ogen zien dat het een vooroordeel is.

Wist je dat een vorm van de Bijbelse beschrijving van slavernij nog steeds bestaat in de Verenigde Staten?

Denk aan het Amerikaanse leger. Mensen gaan in dienst om verschillende redenen. Sommige zien het als patriottische plicht, voor anderen is het een familie traditie. Voor velen is het een mogelijkheid om zichzelf te verbeteren en vaardigheden te ontwikkelen voor hun toekomst, of een middel om in het levensonderhoud van hun familie te voorzien.

Als iemand zich aansluit bij het leger van de VS, dan gaat hij een contract aan met de regering van de VS voor een bepaald aantal jaren. De overheid verleent de nieuwe militaire rekrut bepaalde rechten en voorziet hem van voedsel, onderdak, kleding, geld, etc. De nieuwe rekrut erkent dat de overheid nu mag beslissen over zijn of haar werk en tijd, voor de duur van het contract.

Dus eigenlijk gaat de nieuwe rekrut het contract aan om te investeren in betere mogelijkheden voor zijn leven, om vaardigheden te leren, en om zijn financiële zekerheid en die van zijn familie te garanderen.

Wist je dat, een enkele uitzondering daar gelaten, dit behoorlijk overeenkomt met de manier waarop de Bijbel vorm geeft aan Hebreeuwse slavernij?

Het idee van Bijbelse slavernij is dat je iemand helpt die zich in slechte omstandigheden bevindt, dat je de mogelijkheid biedt om zijn situatie te verbeteren. Als je vooringenomen kijkt naar Bijbelse slavernij, dan vind je dat misschien moeilijk te geloven, maar we zullen dat verder gaan uitwerken.

In het bijzonder atheïsten maken misbruik van ons bevooroordeelde beeld van wrede vormen van slavernij, om daarmee een emotionele reactie uit te lokken die de Bijbel in een negatief daglicht plaatst.

En misschien gebeurt het niet eens met opzet. Atheïsten hebben verschillende agenda's. Ze proberen te laten zien dat de Bijbel immoreel is en ze zullen altijd manieren vinden om hun inzichten te rechtvaardigen. Ze zijn niet geïnteresseerd in wat er echt in de Bijbel staat over Bijbelse slavernij. Bijbelse slavernij lijkt op het eerst gezicht hun atheïstische agenda te ondersteunen. Ze zijn gewoon op zoek naar iets om hun haat tegenover dat wat de Bijbel volgens hen leert te rechtvaardigen, en ze willen dat anderen tot dezelfde conclusie komen, ongeacht het gebrek aan objectief onderzoek dat ze naar het onderwerp hebben gedaan.

Een probleem met atheïsme is dat absolute moraliteit gewoon niet bestaat. Moraliteit is een overheersende of individuele mening in plaats van universeel en absoluut. Als we gewoon een zak geëvolueerde bacteriën zijn, die bij toeval zijn ontstaan, dan is moraliteit slechts een denkbeeldig evolutionair bijproduct.

Christenen hebben ook vaak moeite met het concept van Bijbelse slavernij, en net zoals bij atheïsten, komt dit vaak voort uit een gebrek aan onderzoek naar het onderwerp. Maar vaak staat een Christen wel open voor eerlijk onderzoek naar het onderwerp om het ware Bijbelse perspectief te begrijpen.

Dat hopen wij met deze studie te bereiken. We gaan de twee soorten Bijbelse slavernij onderzoeken, evenals alle geboden die ermee te maken hebben. We zullen de verschillen laten zien tussen Bijbelse slavernij en het soort slavernij dat wij vaak in gedachten hebben.

De eerste misvatting die we uit de weg moeten ruimen ten aanzien van Bijbelse slavernij is het idee dat de Bijbel leert dat je iemand kan dwingen tot slavernij. Dat is gewoon niet waar.

Er is een gebod waarin de mogelijkheid wordt beperkt dat een vrij man wordt gedwongen tot slavernij of slavenhandel. Het is niet alleen een beperking, maar als je een vrije man tot slavernij dwingt staat daar de doodstraf op.

Exodus 21:16

Wie een mens ontvoert, of hij hem nu verkocht heeft, of dat hij hem nog in zijn bezit heeft, moet zeker gedood worden.

Deze praktijk wordt in het Nieuwe Testament herhaald, ook als iets negatiefs:

1 Timotheüs 1:10

... voor ontuchtplegers, voor mannen die met mannen slapen, voor **mensenhandelaars**, leugenaars, meinedigen en als er iets anders tegen de gezonde leer is,

Als je iemand dwingt tot slavernij, is dat onderhevig aan een van de meest strenge vormen van straf die in de Bijbel worden genoemd. Dat is niet zomaar iets. Dit gebod alleen laat al zien dat Bijbelse slavernij iets heel anders is dan het beeld dat wij er vaak van hebben.

Het Hebreeuwse woord voor slaaf is "ebed." Slaaf is eigenlijk een te zware beschrijving daarvoor. Een slaaf heeft geen rechten. Een slaaf wordt gezien als eigendom. Bij echte slavernij kan je een slaaf

aandoen wat je wilt, zonder dat dat consequenties heeft. Ze worden als minder dan mensen behandeld.

Het Hebreeuwse woord “*ebed*” kan het beste worden omschreven als een contractuele bediende. Een “*ebed*” heeft rechten en voordelen op basis van de regeling.

Het is een misvatting dat Bijbelse slaven werden geketend, met de zweep geslagen of voortdurend geslagen. Vaak wordt gedacht dat slaven meedogenloos werden behandeld.

Maar, dat is niet waar.

Een “*ebed*” is een contractuele bediende, niet een slaaf die minder is dan een mens.

Net zoals inwonende butlers of kinderjuffen, hadden ze rechten... niet te vergelijken met de historische wrede omstandigheden van gedwongen slavernij die bij andere volken voorkwamen, of bij de slavernij in de VS.

Iedereen, ook slaven en zelfs dieren, hadden tenminste een volledige dag per week vrij (Exodus 23:12). Er waren zelfs nog andere vakantie die als rustdagen golden (Leviticus 23).

Zulke bedienden mogen niet meedogenloos worden behandeld, maar met vriendelijkheid.

Leviticus 25:43

U mag niet met harde hand over hem heersen, maar u moet uw God vrezen.

De bedienden moesten met vriendelijkheid worden behandeld. Ze moesten worden voorzien van adequate voorzieningen zoals voedsel, onderdak en kleding. Er moest voor hen worden gezorgd en de ‘baas’ was verantwoordelijk voor hun veiligheid en gezondheid, en de Bijbel noemt geboden die dat ondersteunen en garanderen.

De extreme vriendelijkheid voor dienaren die in de Bijbel wordt geboden ging vaak gepaard met een herinnering dat de Hebreeërs zelf slaven waren geweest in Egypte. Met andere woorden, ze moesten hun bedienden behandelen op de manier waarop ze zelf behandeld wilden worden... niet zoals de Egyptenaren de Hebreeërs behandelden toen zij slaven waren, zonder rechten, maar als contractuele bedienden met rechten, zoals veiligheid, kleding, voedsel, onderdak en zelfs genereuze voorzieningen als het contract ten einde liep.

Als een bediende besloot om weg te gaan als het dienstcontract ten einde liep, dan werd hij degelijk gezegend.

Deuteronomium 15:12-15

“Als uw broeder, een Hebreeuwse man of Hebreeuwse vrouw, aan u verkocht is, dan zal hij u zes jaar dienen; maar in het zevende jaar moet u hem vrij van u laten weggaan. En als u hem vrij van u laat weggaan, mag u hem niet met lege handen laten gaan. U moet hem overvloedig geven van uw kleinvee, uw dorsvloer en uw perskuip; van dat waarmee de HEERE (JHWH), uw God, u gezegend heeft, moet u hem geven. En u moet bedenken dat u een slaaf geweest bent in het land Egypte, en dat de HEERE (JHWH), uw God, u verlost heeft; daarom gebied ik u heden deze zaak.

Deze praktijk legt de nadruk op de dankbaarheid die moest worden betoond aan contractuele bedienden.

Hebreeuwse bedienden hadden zich op basis van hun contract verplicht om zes jaar lang in dienst te zijn. In het zevende jaar werd het contract als voldaan beschouwd. Maar, bedienden werden zo goed behandeld dat er zelfs een protocol was opgesteld voor bedienden die van hun meester hielden, en een blijvend contract wilden aangaan.

Exodus 21:5-6

Maar als de slaaf nadrukkelijk zegt: Ik heb mijn meester, mijn vrouw en mijn kinderen lief, ik wil niet als vrij man vertrekken, dan moet zijn meester hem bij de rechters brengen. Hij moet hem bij de deur of de deurpost brengen. Zijn meester moet dan met een priem zijn oor doorboren. Zo zal hij hem voor eeuwig dienen.

Dit gaat over een bediende die een vrouw, die hem door zijn werkgever was aangeboden, had genomen. De vrouw en kinderen mochten niet tegelijkertijd met de man weggaan. Als een bediende dat wilde voorkomen, dan kon hij er altijd voor kiezen om geen vrouw aan te nemen van zijn werkgever tijdens de duur van zijn contract. De bediende mag trouwen met een vrouw die niet bij de werkgever hoort, of helemaal niet te trouwen. Simpel gezegd had de bediende de keus en wist hij de voorwaarden die zijn verbonden aan de keuzes die hij in de kwestie maakte. Het feit dat een mannelijke bediende trouwt met de vrouwelijke bediende van de werkgever, geeft de mannelijke bediende niet het recht om het contract dat die vrouwelijke bediende met de werkgever heeft, open te breken. Verderop zullen we ook zien dat als hij dat zou willen, hij haar kon vrijkopen of kon wachten tot haar contract ook was verlopen, mocht hij niet voor altijd in dienst willen blijven bij de werkgever.

Het gaat er in dit geval specifiek om dat de bediende deze dingen allemaal op voorhand weet, en op grond daarvan de juiste keus kan maken voor zichzelf.

We gaan verder...

Bedienden die door de werkgever zijn verwond moesten van het contract worden ontheven... zulk gedrag van werkgevers was niet toelaatbaar.

Exodus 21:23-27

Maar als er wel dodelijk letsel is, moet u geven leven voor leven, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet, brandwond voor brandwond, wond voor wond, striem voor striem.

Wanneer iemand een oog van zijn slaaf of een oog van zijn slavin zó raakt dat het verloren gaat, moet hij hem vrij laten gaan als vergoeding voor zijn oog. En als hij een tand van zijn slaaf of een tand van zijn slavin uitslaat, moet hij hem vrij laten gaan als vergoeding voor zijn tand

Bedienden van andere volken hebben zulke rechten niet, maar een Bijbelse “*ebed*” heeft ze wel. Dit benadrukt het feit dat als er bewijs is dat een “*ebed*” onjuist wordt behandeld, hij het recht heeft om zijn dienstverband bij de werkgever te beëindigen. De werkgever heeft ook met consequenties te maken.

Zoals we al hebben genoemd, is een werkgever verplicht om een “*ebed*” niet meedogenloos te behandelen. Een “*ebed*” die een werkgever van mishandeling beschuldigt, moest door de oudsten in de poorten worden gehoord voor rechtspraak.

Hebreeuwse bedienden konden niet worden verkocht door hun werkgevers. Een bediende van andere

volken had zulke recht niet, een “*ebed*” wel.

Leviticus 25:42

Want zij zijn Mijn dienaren, die Ik uit het land Egypte heb geleid. Zij mogen niet verkocht worden zoals men een slaaf verkoopt.

We moeten de vreemdeling liefhebben, omdat we zelf ooit slaven waren.

Leviticus 19:34

De vreemdeling die bij u verblijft, moet voor u zijn als een ingezetene onder u. U moet hem liefhebben als uzelf, want u bent zelf vreemdelingen geweest in het land Egypte. Ik ben de HEERE (JHWH), uw God.

Dus, hoe wordt iemand een slaaf?

Als niemand jou, als vrij persoon, kan dwingen om slaaf te worden, dan betekent dat dus dat je alleen slaaf wordt als je daar zelf voor kiest, of als je al slaaf bent.

Als je Hebreeër bent, waarmee we een persoon met Bijbels geloof bedoelen, dan heb je de mogelijkheid om je arbeid aan te bieden en dienstknecht te worden. Je kiest daar misschien voor omdat je arm bent geworden en niets anders dan je arbeid hebt om aan te bieden. In dat geval kan je ervoor kiezen om je familie te onderhouden door in dienst te gaan bij een andere familie in ruil voor voedsel, onderdak, kleding, etc. voor een per contract vastgelegde tijdsperiode. Misschien wil je zelfs een nieuw vak leren, zoals smid. Vandaag de dag zouden we dat een stageplek of een traineeship noemen. Aan het einde van het contract kan je er als Hebreeuwse dienstknecht voor kiezen om weg te gaan, waarbij je wordt voorzien van vee en andere bezittingen, of je kunt ervoor kiezen om dienstknecht te blijven bij die familie.

Een andere manier om slaaf te worden, is als je een dief bent. Als een dief iets steelt van iemand anders, dan moet hij het gestolene vergoeden plus nog iets extra's. Als zo iemand zich dat niet kan veroorloven, dan moet hij zijn schuld betalen door ervoor te werken.

Exodus 22:1-3

Wanneer iemand een rund of een stuk kleinvee steelt en het slacht of verkoopt, moet hij vijf runderen als vergoeding geven voor het rund, en vier stuks kleinvee voor het stuk kleinvee. Als een dief bij het inbreken betrapt wordt en zó geslagen wordt dat hij sterft, rust er geen bloedschuld op degene die hem sloeg. Maar als de zon over hem opgegaan is, rust er wel bloedschuld op hem. De dief moet alles volledig vergoeden. Heeft hij niets, dan moet hij vanwege zijn diefstal verkocht worden.

In plaats van iemand gewoon naar de “gevangenis” te sturen, waarbij de kosten op de maatschappij worden verhaald, moet de dief de maatschappij terugbetalen, plus nog iets extra's. Dat is een eerlijk en lucratief gebod voor de hele gemeenschap.

Als je al slaaf bent in het buitenland, dan kan een Hebreeër je redden van de wrede vormen van onderdrukkende slavernij die in het buitenland voorkomen en je brengen naar een vanuit de Bijbel verordende manier van respectabel dienstverband.

Leviticus 25:39-46

En wanneer uw broeder bij u in armoede raakt en zich aan u verkocht heeft, dan mag u hem geen slavenarbeid laten verrichten. Als een dagloner, als een bijwoner moet hij bij u zijn. Tot het jubeljaar is hij bij u in dienst. Dan mag hij bij u vertrekken, hij en zijn kinderen met hem, en hij mag naar zijn familie terugkeren en terugkeren naar het bezit van zijn vaderen. Want zij zijn Mijn dienaren, die Ik uit het land Egypte heb geleid. Zij mogen niet verkocht worden zoals men een slaaf koopt. U mag niet met harde hand over hem heersen, maar u moet uw God vrezen. Wat uw slaaf of uw slavin betreft die u toebehoren, zij moeten afkomstig zijn uit de heidenvolken die rondom u zijn. Van hen mag u een slaaf of slavin kopen. U mag hen verder ook kopen van de nakomelingen van de bijwoners die bij u als vreemdeling verblijven, uit hen die bij u zijn en uit hun familie, die zij in uw land verwekt hebben. Zij mogen voor u als bezit dienen. U mag hen als erfbezit aan uw kinderen na u nalaten om hen als bezit te erven. U moet hen voor altijd laten dienen, maar over uw broeders, de Israëlieten, mag u niet – de een over de ander – met harde hand heersen.

God plaatst voorafgaand aan dit gedeelte heel duidelijk de herinnering dat JHWH hen heeft gered van hun gebondenheid in de slavernij van Egypte. Nogmaals, als iemand arm wordt, dan kan hij zich aanbieden als dienstknecht en worden vrijgelaten op de manier die we al hebben besproken.

In vers 44 gaat het over slaven die misschien al zijn verkregen uit de volken rondom hen. Zij kunnen worden ge- en verkocht. Er staat niet dat je ze mag uitzoeken of dat gedwongen slavernij is toegestaan. Daarbij wordt het niet aangemoedigd om nieuwe slaven te zoeken en ook slavenhandel wordt niet aangemoedigd. Er wordt ook geen beperking opgelegd aan mensen uit de culturen rondom om zichzelf te verkopen als bedienden. Maar zoals we al eerder aangaven, zijn er bijbelgedeeltes waarin wordt besproken hoe bedienden juist en godvrezend moeten worden behandeld.

We moeten hen behandelen, zoals wij willen worden behandeld...

Leviticus 19:34

De vreemdeling die bij u verblijft, moet voor u zijn als een ingezetene onder u. U moet hem liefhebben als uzelf, want u bent zelf vreemdelingen geweest in het land Egypte. Ik ben de HEERE (JHWH), uw God.

Kolossenzen 4:1 (WV)

Heren, wees rechtvaardig en billijk tegenover uw slaven, in het besef dat ook u een meester hebt: in de hemel.

Helaas zijn er verderop in de geschiedenis een aantal Israëlitische koningen geweest die gedwongen slavernij hebben geïntroduceerd, zoals Salomo (1 Koningen 9:15) en Rehabeam met Adoniram (1 Koningen 12:18). Beide verloren daardoor hun gunst in de ogen van God en gingen doen wat kwaad was (1 Koningen 11:6; 2 Kronieken 12:14).

Als verdere bescherming voor arme werknemers, was een “*ebed*” ALTIJD vrij om weg te lopen als de arbeidsomstandigheden oneerlijk of gevaarlijk werden gevonden. Daarmee wordt benadrukt dat een “*ebed*” altijd uit vrije wil in dienst was en geen gedwongen of onderdrukkende vorm van slavernij hoefde te accepteren.

Deuteronomium 23:15

U mag een slaaf die bij zijn meester wegloopt en bij u redding zoekt, niet aan zijn meester uitleveren. Hij mag bij u blijven, in uw midden, in de plaats die hij uitkiest, binnen een van uw

poorten, waar hij het goed heeft. **U mag hem niet uitbuiten**

Als een “*ebed*” wegloopt van een corrupte werkgever, dan is hij vrij en mag hij blijven leven en zelf kiezen waar hij gaat wonen, zoals elke vrije persoon. Met andere woorden, de werkgever moet zo eerlijk, aardig en ruimhartig zijn, dat de “*ebed*” wil blijven en niet zal weglopen.

Slaven werden gered van de slavenhandel van andere volken, van omstandigheden die wreed waren, en leken op de vorm van slavernij die al in onze gedachten was opgekomen... waardoor ze konden leven in omstandigheden die niet alleen menselijker waren, maar ook aantrekkelijker dan weglopen en proberen jezelf te redden.

Slaven konden ook door anderen worden vrijgekocht, of een slaaf kon zichzelf vrijkopen door zijn contract af te kopen.

Leviticus 25:47-55

“En wanneer voor een vreemdeling of een bijwoner die bij u is, het vermogen toereikend is geworden, en uw eigen broeder die bij hem is, in armoede raakt, zodat hij zich heeft moeten verkopen aan de vreemdeling, de bijwoner die bij u is, of aan een afstammeling van de familie van de vreemdeling, dan geldt voor hem het recht op loskoping, nadat hij zich heeft verkocht. Een van zijn broers mag hem vrijkopen, of zijn oom of een zoon van zijn oom mag hem vrijkopen, of een van zijn naaste bloedverwanten, uit zijn eigen familie, mag hem vrijkopen, of hij mag zichzelf vrijkopen als zijn eigen vermogen toereikend is. Hij moet dan samen met hem die hem gekocht heeft, het aantal jaren berekenen vanaf het jaar dat hij zich aan hem verkocht heeft, tot het jubeljaar. Zijn verkoopsom moet namelijk overeenkomstig het aantal jaren zijn. Als de dagen van een dagloner zal het bij hem zijn. Als er nog vele jaren zijn, moet hij dienovereenkomstig zijn loskoping vergoeden van het geld waarvoor hij was verkocht. En als er nog weinig jaren overblijven tot het jubeljaar, dan moet hij dat met hem berekenen. Overeenkomstig zijn jaren moet hij zijn loskoping vergoeden. Hij moet als een dagloner jaar op jaar bij hem blijven. Men mag onder uw ogen niet met harde hand over hem heersen. Maar als hij op deze manier niet kan worden vrijgekocht, dan mag hij in het jubeljaar vertrekken, hij en zijn kinderen met hem. Want de Israëlieten behoren Mij als dienaren toe. Zij zijn Mijn dienaren, die Ik uit het land Egypte geleid heb. Ik ben de HEERE (JHWH), uw God.”

Er is ook een duidelijk verschil tussen een mannelijke en een vrouwelijke bediende in Exodus 21:7.

Exodus 21:7-8

“Wanneer iemand zijn dochter als slavin verkoopt, dan mag zij niet vertrekken zoals de slaven vertrekken. Als zij slecht bevalt in de ogen van haar meester, die haar voor zichzelf bestemd had, moet hij haar laten vrijkopen. Hij heeft niet het recht haar aan een vreemd volk te verkopen, omdat hij haar ontrouw geworden is.”

Een Hebreeuwse man kon zichzelf verkopen om te gaan werken (om zijn schulden te voldoen, etc.) en na zes jaren was hij vrij om te gaan. Een Hebreeuwse vrouw kon als dienstmaagd worden verkocht, met toestemming van haar vader, niet om te werken, maar om te trouwen. In vers 8 wordt gesproken over ontrouw, wat erop wijst dat er sprake was van een huwelijksverbond (zie Maleachi 2:14).

Exodus 21:8

Als zij slecht bevalt in de ogen van haar meester, die haar voor zichzelf bestemd had, moet hij haar laten vrijkopen. Hij heeft niet het recht haar aan een vreemd volk te verkopen, omdat hij

haar ontrouw geworden is.

Als JHWH toestond dat de vrouw na zes jaren vertrok, dan is het huwelijk niet langer een levenslang verbond. Dus hiermee eert God de heiligheid van het huwelijk.

Stel je voor wat er zou gebeuren als deze regel er niet stond. Dat zou betekenen dat mannen de mogelijkheid zouden hebben om een vrouw voor zes jaar te trouwen en haar daarna in te “ruilen” voor een andere vrouw. Dat keurt de Bijbel niet goed. Het is logisch dat als er een mannelijke slaaf wordt gekocht, er niet wordt getrouwd, en daarom konden de mannelijke knechten vrij worden gelaten.

Er staat nog meer in Exodus 21:7 dat het overwegen waard is. De dochter wordt verkocht als “*amah*” (vrouwelijke bediende). Op basis van contextuele overwegingen, wordt de dochter door haar vader aangeboden voor een huwelijk, voor zeven jaar... dus, als niet aan de huwelijksplichten wordt voldaan, wordt dat gezien als contractbreuk, en moet de koper toestaan dat het meisje wordt vrijgekocht. Ze mag niet buiten die familie worden verkocht. Ze moet worden behandeld als een dochter of als een vrije vrouw. Anders wordt het contract verbeurd verklaard. Atheïsten lezen vaak dingen in de tekst vanuit hun bevooroordeelde uitleg van Hebreeuwse bedienden, niet gehinderd door kennis van het Hebreeuws of van de culturele achtergrond.

We gaan verder met een aantal verwante gedeeltes uit het Briet Chadasja, of Nieuwe Testament.

Lucas 12:43–48

Zalig de slaaf die door zijn heer bij zijn komst zo handelend aangetroffen zal worden. Werkelijk, Ik zeg u dat hij hem over al zijn bezittingen zal aanstellen. Als die slaaf echter in zijn hart zou zeggen: Mijn heer blijft nog lang weg, en zou beginnen de knechten en de dienstmeisjes te slaan, te eten en te drinken en dronken te worden, dan zal de heer van deze slaaf komen op een dag waarop hij hem niet verwacht, en op een uur dat hij niet weet; en hij zal hem in stukken houwen en hem in het lot doen delen van hen die ontrouw zijn. En die slaaf die de wil van zijn heer gekend heeft en geen voorbereidingen getroffen heeft en ook niet naar zijn wil gehandeld heeft, zal met veel slagen geslagen worden. Wie echter zijn wil niet gekend heeft en dingen gedaan heeft die slagen verdienen, zal met weinig slagen geslagen worden. En van ieder aan wie veel gegeven is, zal veel teruggevraagd worden en van hem aan wie men veel toevertrouwd heeft, zal men des te meer eisen.

Dus als je denkt dat Jesjoea instemde met het meedogenloos slaan van slaven, dan is het goed te beseffen dat dit een gelijkenis is. Gelijkenissen zijn verhalen die Jesjoea vertelde om ons te helpen bepaalde geestelijke waarheden te begrijpen.

Bijvoorbeeld, in een gelijkenis vergelijkt Jesjoea God met een rechter (Lucas 18:1–5). De rechter is onrechtvaardig, maar geeft de weduwe uiteindelijk recht als ze blijft aandringen. Waar het bij dat verhaal om gaat is niet dat we God moeten zien als onrechtvaardige rechter is – integendeel, Hij is absoluut rechtvaardig. Het gaat er in de gelijkenis om dat we moeten volharden in ons gebed.

Zo ook in Lucas 12:47–48, er wordt niet aangemoedigd om slaven te slaan. Het gaat er in deze gelijkenis niet om dat meesters leren hoe ze zich moeten gedragen. Het gaat er in deze gelijkenis om dat we klaar moeten zijn als Jesjoea Zelf terugkomt. Mensen zullen worden beloond omdat ze geloven en het onderwijs van onze Messias, de Torah, volgen. Zij die het Woord van God, dat is de wil van God, afwijzen, zullen worden gestraft.

Efeziërs 6:5–9

Slaven, wees, evenals aan Christus, gehoorzaam aan uw heer naar het vlees, met vrees en beven, oprecht van hart, niet met ogendienst, als mensenbehagers, maar als slaven van Christus; doe zo van harte de wil van God, en dien met bereidwilligheid de Heere en niet de mensen. U weet immers dat wat ieder aan goeds gedaan heeft, hij dat van de Heere terug zal krijgen, hetzij slaaf, hetzij vrije. En heren, doe hetzelfde bij hen; laat het dreigen achterwege. U weet toch dat ook uw Heere in de hemelen is en dat er bij Hem geen aanzien des persoons is.

De Bijbel leert dat we rechtvaardig en billijk moeten zijn tegenover bedienden.

Kolossenzen 4:1 (WV)

Heren, wees rechtvaardig en billijk tegenover uw slaven, in het besef dat ook u een meester hebt: in de hemel.

MOEILIJKE VERZEN

Exodus 21:20-21

“Wanneer iemand zijn slaaf of slavinv met de stok zó slaat dat deze onder zijn hand sterft, moet hij zeker gewroken worden. Als de slaaf echter nog een of twee dagen op de been blijft, wordt hij niet gewroken, want het is zijn eigen geld.”

Moord op bedienden wordt sterk veroordeeld en daarop stond de doodstraf. Dat wordt vaak over het hoofd gezien door ongelovigen... maar het is een barmhartige waarheid die we moeten benadrukken.

Vers 21 wordt echter vaak verkeerd begrepen.

Exodus 21:21

Als de slaaf echter nog een of twee dagen op de been blijft, wordt hij niet gewroken, want het is zijn eigen geld.

De werkgever krijgt het voordeel van de twijfel als het niet ging om moord met voorbedachte rade, maar om het uitoefenen van discipline omdat de bediende iets deed wat hij niet had mogen doen. Dat betekent niet dat het vanuit moreel oogpunt werd goedgekeurd als de bediende na een aantal dagen alsnog stierf. Leven voor een leven was alleen van toepassing bij moord met voorbedachte rade.

Maar hoe zit het met de zin “*de slaaf is zijn eigen geld*” ...dat lijkt te suggereren dat de slaaf zijn eigendom is.

In onze vertaling staat er “*het is zijn eigen geld*” ...maar in het Hebreeuws staat er eigenlijk dat de “*prijs*” zijn geld is.

De werkgever zou financieel verlies lijden vanwege de onopzettelijke dood. Uit de context kunnen we opmaken dat de dood een ongeluk was, en de baas voor medische behandeling betaalde... dus de straf die de werkgever daardoor dus al had gekregen, was dat hij geld had moeten betalen in een poging de slaaf te redden.

In de Bijbel bestaat niet zoiets als gevangenis. Iedereen wordt geacht de Bijbelse geboden te kennen en kan daarop worden afgerekend. Als een van je werknemers zich misdraagt en de wet overtreedt en een overtreding tegen jou begaat, mag je hem straffen, maar het is duidelijk dat je hem niet mag doden, tenzij de overtreding dat vereist.

Maar zelfs dan, moet de werkgever zich kunnen verantwoorden tegenover de rechters in de poorten. Zaken moeten worden gewogen.

Vandaag de dag hebben we gevangenis die overvol zijn, terwijl ze er niet zouden moeten zijn. Dat hoorde niet bij Gods plan.

De tekst is dan ook geen goedkeuring voor het slaan van slaven. Er wordt alleen duidelijk gemaakt wat een gepaste straf is als iemand een slaaf mishandelt. Er worden twee scenario's voorgesteld: in het eerste scenario slaat de slaafhouder iemand met opzet dood, en dat is moord waarop de doodstraf staat; in het tweede scenario is de eigenaar nogal ijverig en doodt hij de slaaf zonder opzet, en de straf daarvoor is financieel verlies, "*het is zijn eigen geld.*"

De werkgever moet zijn dienaren altijd eerlijk behandelen:

Kolossenzen 4:1

[Heren, behandel uw slaven rechtvaardig en op gelijke wijze. U weet immers dat ook u een Heere hebt in de hemelen.](#)

Als je bedienden bestraft, iets dat in onze ogen misschien oneerlijk is, moet je niet vergeten dat zowel de werkgever als de bediende zich moet onderwerpen aan Bijbelse regels, en zowel de werkgever als de bediende te maken heeft met straf als die regels worden overtreden.

Het systeem is ontworpen voor zowel de werkgever als de bediende, zodat beide eerlijk worden behandeld, en als de bediende het gevoel heeft dat het niet eerlijk is, dan bestaat de mogelijkheid om te vertrekken.

Het feit dat de meeste bedienden hun werkgever niet verlieten, en zelfs in een aantal gevallen er voor kozen om voor het leven in dienst te blijven bij een werkgever - zelfs nadat het contract was voldaan - laat zien dat er wel degelijk voordelen waren voor zowel de werkgever als de bediende.

De atheïst wil ons doen geloven dat:

- De bediende onvrijwillig tot slavernij was gedwongen. We hebben bewezen dat dat onjuist is.
- De bediende oneerlijk of meedogenloos werd behandeld. We hebben bewezen dat dat onjuist is.
- De bediende geen keus had een einde te maken aan het contract bij onrechtvaardige omstandigheden. We hebben bewezen dat dat onjuist is.
- De bediende geen voordeel had van de regeling. We hebben bewezen dat dat onjuist is.
- De werkgever met de bediende kon doen wat hij maar wilde. We hebben bewezen dat dat onjuist is.
- De bediende geen bescherming, levensonderhoud of rechten kreeg. En we hebben bewezen dat dat onjuist is.

Bijna alles wat vaak vanuit een atheïstisch perspectief wordt onderwezen over slavernij in de Bijbel is ronduit onjuist en meestal het gevolg van luiheid of van een vooringenomen standpunt.

Slaven onder Gods Wet, de Torah, waren anders dan de wreed behandelde slaven in andere gemeenschappen; ze waren eerder bedienden of lijfknechten. Slaven uit andere buitenlandse gemeenschappen konden worden gered en onderdeel worden van het eerlijke en te prefereren Hebreeuwse systeem.

De Bijbel geeft geen aanbeveling voor slavenhandel, maar doet juist het tegenovergestelde (Exodus 21:16; 1 Timotheüs 1:10). Een Hebreeuwse slaaf/ lijfknecht kwam in dienst als iemand zich vrijwillig meldde als hij zijn schulden moest afbetalen.

Israëlieten konden zichzelf aanbieden als slaven/ lijfknechten zodat ze aan hun schulden konden voldoen, een inkomen konden verdienen, onderdak hadden en na zes jaar werden vrijgesteld waarbij voorzieningen werden getroffen aan het einde van het contract. Buitenlanders konden zichzelf ook aanbieden als slaven/ lijfknechten.

De Messiaanse verbinding

Het Bijbelse model van slaven is ook een beeld van onze relatie met messias Jesjoea. Wij waren slaven van de zonde, en Hij betaalde de prijs en verlostte ons. We worden dan slaven van Messias Jesjoea.

1 Corinthiërs 7:21-23

Bent u als slaaf geroepen, dan moet u zich daarover niet bekommeren. Kunt u echter ook vrij worden, maak dan liever van die gelegenheid gebruik. Wie namelijk als slaaf geroepen is in de Heere, is een vrijgelatene van de Heere. Evenzo is hij die als vrije geroepen is, een slaaf van Christus. U bent duur gekocht; word dus geen slaven van mensen.

Romeinen 6:16-23

Weet u niet dat aan wie u uzelf als slaaf ter beschikking stelt tot gehoorzaamheid, u slaaf bent van wie u gehoorzaamt: óf van de zonde, tot de dood, óf van de gehoorzaamheid, tot gerechtigheid? Maar God zij dank: u was wel slaaf van de zonde, maar nu bent u van harte gehoorzaam geworden aan het voorbeeld van de leer waaraan u overgegeven bent. En, vrijgemaakt van de zonde, bent u dienstbaar gemaakt aan de gerechtigheid. Ik spreek op menselijke wijze vanwege de zwakheid van uw vlees. Want zoals u uw leden beschikbaar gesteld hebt ten dienste van de onreinheid en van de ene wetteloosheid tot de andere wetteloosheid, stel zo nu uw leden beschikbaar ten dienste van de gerechtigheid, tot heiliging. Want toen u slaaf van de zonde was, was u vrij ten aanzien van de gerechtigheid. Wat voor vrucht dan had u toen van de dingen waarover u zich nu schaamt? Immers, het einde daarvan is de dood. Maar nu, van de zonde vrijgemaakt en aan God dienstbaar gemaakt, hebt u uw vrucht, die tot heiliging leidt, met als einde eeuwig leven. Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven, door Jezus Christus, onze Heere.

Net zoals de Hebreeuwse dienstknecht de keuze had om aan het eind van de zes jaar te besluiten om voor altijd in dienst te blijven, hebben ook wij die keuze. Aan het eind van de 6000 jaar worden we opgewekt, toegewijd aan de dienst van de glorie van JHWH tot in alle eeuwigheid.

Wil je meer weten over het concept van de 6000 jaar profetieën, dan raden we de volgende studie aan:

- [De 4e en 7e dag](#) (Twee delen)
- [Hebreeën 4: In Zijn Rust nu of later?](#)
- [De profetie van de Schepping](#)

Er is nog een andere Bijbelse manier waarop een buitenlander slaaf kan worden. Israël had vele vijanden. Als een vijand buiten het land Israël woonde, en een zodanige dreiging was dat een oorlog kon worden uitgelokt, dan gold voor Israël het gebod om eerst een vredesaanbod te doen. Israël mocht er niet zomaar op uittrekken om dat land aan te vallen, zonder eerst vrede aan te bieden.

Als het volk het vredesverdrag zou aanvaarden, dan moest de vijand als bewijs en voorwaarde voor vrede, zich overgeven en gaan werken voor de Hebreeërs.

Deuteronomium 20:10-11

Wanneer u een stad nadert om ertegen te strijden, moet u haar vrede aanbieden. En als zij de vrede met u aanvaardt en de poorten voor u opent, moet het zó zijn dat heel het volk dat erin aangetroffen wordt, herendienst voor u verricht en u dient.

Dat lijkt misschien oneerlijk, maar het is een vredelievende oplossing. We hebben al laten zien dat dienstknecht zijn in een Hebreeuwse gemeenschap geen wrede of meedogenloze omstandigheid is. Bedienden moesten nog steeds met respect worden behandeld en worden voorzien van voedsel, onderdak, kleding én ze moesten worden beschouwd als een graag gezien alternatief voor oorlog.

Een dergelijke voorwaarde is de enige manier waarop je zeker kan weten dat de vredesverklaring oprecht is en niet bedrieglijk. Als een volk van plan is een dergelijke situatie te voorkomen, dan kan ze maar beter geen vijand zijn van Israël.

Misschien zijn sommigen het niet eens met een dergelijk protocol, maar laten we niet vergeten dat het gaat om oorlog tussen vijanden. Oorlog tussen vijanden vereist geen eerlijkheid. Vaak is die dan ook ver te zoeken. Israël biedt vrede aan voordat ze aanvallen, maar er zijn voorwaarden om er zeker van te zijn dat de vrede wordt gehandhaafd. In veel opzichten is dat eerlijk, en het geeft de vijand tenminste de keuze, of tenminste een waarschuwing voordat hij wordt aangevallen. Het vredeverdrag kan worden gezien als de voorwaarden voor overgave. Als Israël dergelijke voorwaarden niet aanbood, dan kon een leger honderden kilometers lopen om aan te vallen, en zou een volk altijd vrede aanvaarden, zij het een valse vrede, totdat Israël was vertrokken.

In elke soort slavernij waarover de Bijbel spreekt, gaat het erom dat er iets wordt aangeboden dat beter is dan het alternatief. In dit geval is het misschien beter om dienstknecht te zijn dan oorlog te hebben.

De aard van Bijbelse slavernij is voor velen een moeilijk onderwerp. Het staat zo ver af van onze cultuur. Het is voor ons moeilijk voor te stellen dat iemand er op een of andere manier van kan profiteren om contractuele verplichtingen te hebben om iemand anders te dienen. Maar toch hadden mensen er baat bij, en de voorwaarden om een dienstknecht te zijn waren zo eerlijk en van waarde dat dienstknechten er zelfs voor kozen om hun contracten om te zetten tot levenslang.

Dus, samenvattend:

- 1) Het was een welvaartssysteem, waar de hele gemeenschap van profiteerde, en niet een waar ze last van hadden. Het hielp mensen om weer op eigen benen te staan en voorzag hen van veiligheid en bescherming voor hun families in zware tijden.
- 2) Het was een middel om slaven te bevrijden uit de wrede omstandigheden bij andere volken en gaf hen de kans om te profiteren van de aantrekkelijkere en eerlijke voorwaarden bij de Hebreërs.
- 3) Voor de vijanden van Israël werd daarmee een mogelijkheid tot vrede aangeboden, in plaats van oorlog.

Het moeilijkste deel van dit Bijbelse dienst-model is te begrijpen en te accepteren dat iedereen er profijt van had. Er waren strenge regels om ervoor te zorgen dat de gemeenschap er baat bij had, en dat alle betrokkenen er op een of andere manier voordeel van hadden.

Het is ons gebed dat deze studie voor jou tot zegen is geweest, en vergeet niet om alles te blijven onderzoeken. Sjalom.

We bidden dat je door deze studie bent gezegend. Vergeet niet om alles te blijven onderzoeken. Sjalom! Wil je meer weten, of andere studies bekijken, bezoek dan onze website www.testeverything.net

Sjalom, en mag Jahweh je zegenen in het wandelen in het volledige Woord van God.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken. Sjalom.

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)